

Manager duurzaamheid CBL over de uitspraak van het ACM:

‘Varken van Morgen komt er, maar daarna?’

Na het oordeel over de Kip van Morgen is het zeer waarschijnlijk dat ook het Varken van Morgen geen goedkeuring krijgt van antikartelwaakhond ACM. Dat treft ook de primaire sector, vindt Liselotte Hamelink, manager duurzaamheid bij het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL). „Uiteindelijk is een ketenbreed concept zoals het Varken van Morgen ook in het belang van de varkenshouder.”

Wat heeft de Autoriteit Consument en Markt nu precies bepaald?

„Volgens de ACM worden de stappen die worden gezet met de Kip van Morgen onvoldoende gewaardeerd door de consument, waardoor het de consument geen netto voordelen oplevert. Daarom, vindt de ACM, kan voor het concept geen uitzondering worden gemaakt op de Kartelwet. Die wet verbiedt dat verschillende bedrijven afspraken maken om samen de markt te bedienen, maar daarop kan een uitzondering worden gemaakt als consumenten voldoende voordelen krijgen door die afspraken. Volgens de ACM wegen de kosten van de Kip van Morgen in de ogen van de consument niet op tegen de baten. Daarbij gaat ACM in deze analyse er ook nog eens vanuit dat de meerkosten van de Kip van Morgen een op een worden doorberekend aan de consument. Dit hebben wij nooit afgesproken en daar kan je ook echt niet vanuit gaan. Het kan ook zo zijn dat door de gehele keten iedereen een beetje verlies neemt.”

Over het Varken van Morgen heeft de ACM dus niets gezegd?

„Nee, maar je kunt op je tien vingers natellen dat daarvoor hetzelfde geldt. De uitspraak

heeft vergaande gevolgen voor vergelijkbare duurzaamheidsinitiatieven zoals duurzame vis, soja, palmolie, energie, kleding etc. Wat is nu nog geoorloofd?”

„De ACM heeft trouwens de Kip van Morgen op zich niet verboden, maar vindt niet dat supermarkten dan de reguliere kip uit de schappen mogen halen en zo de keuzevrijheid van de consument beperken. Maar concepten als de Kip en het Varken van Morgen slagen niet als ze moeten concurreren met regulier vlees.”

Is het wel nodig om samen te werken aan duurzaamheidsconcepten?

„Ja. Samen kun je grotere stappen zetten. Voor individuele supermarkten - en de ketenpartners die daarbij betrokken zijn - is het te moeilijk om zelfstandig duurzamer vlees in de markt te zetten. Dat brengt grote risico's met zich mee. De vraag in de supermarkt naar duurzame producten is nog klein. Als je in je eentje een concept lanceert, kun je de kosten daarvan over minder klanten spreiden.”

„Met het Varken van Morgen wilden we een nieuwe bodem leggen, een minimum duurzaamheidsstandaard voor alle varkensvlees. Die gezamenlijke afspraak is nodig

om de duurzaamheid te versnellen. Iets wat ook vanuit de overheid en de politiek wordt verwacht. Denk aan het regeerakkoord waarin het Verbond van Den Bosch is opgenomen. Het is voor individuele bedrijven dan mogelijk, en gemakkelijker, om zelf nog iets hoger te gaan. Jumbo heeft bijvoorbeeld de 'Nieuwe Standaard Kip' geïntroduceerd, een kip die weer een graadje duurzamer is dan de Kip van Morgen. Dat had het bedrijf nooit gedaan zonder de collectieve afspraken van de Kip van Morgen.”

Maar de ACM heeft dus geconcludeerd dat consumenten daar niet op zitten te wachten?

„De ACM drukt alles in euro's uit, maar bij milieubeleid rekent de consument daar niet in. Het hele onderwerp van duurzaamheid is te complex voor de gemiddelde consument. Ik zeg daarmee niet dat consumenten dom zijn, maar veel mensen missen het complete overzicht. Consumenten willen bijvoorbeeld wel betalen voor vrije uitloop van kippen, maar niet voor verantwoord veevoer. Ze maken de koppeling niet tussen varkens- of kippenvoer en het feit dat in het Amazonegebied regenwoud wordt gekapt omdat daar meer sojaplantages worden aangelegd om

Copyright foto

Consumenten willen volgens Liselotte Hamelink van het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) wel betalen voor vrije uitloop, maar niet voor verantwoord veevoer.

we wel de gelegenheid voor krijgen. Onder de huidige regelgeving lukt dat niet, dat blijkt uit de uitspraken van de ACM. Dus moet de staatssecretaris ervoor zorgen dat we dat wel krijgen.”

„Kijk, we willen allemaal stappen zetten om verder te verduurzamen. De samenleving wil dat, de politiek, en het bedrijfsleven ook. Maar het is nu aan de overheid om te zorgen dat we dat ook kunnen doen.”

Europese dieren te voeden. Of ze leggen de link niet tussen een karbonaadje en schoon oppervlaktewater. En willen die kosten dus niet betalen terwijl het wel heel belangrijk is dat die stappen worden gezet in het kader van verduurzaming.”

„Nu zijn er zeker consumenten die wel van al die zaken op de hoogte zijn, en die daarom bijvoorbeeld bewust biologisch vlees of beter-leven-vlees kopen, maar dat zijn er te weinig om de duurzaamheidslag te maken die de samenleving en de politiek willen bereiken. Supermarkten pakken samen met de sector de handschoen op, maar worden vervolgens keihard teruggefloten.”

En nu? Wat is de volgende stap?

„Die volgende stap komt niet van ons. De uit-

spraak van de ACM maakt het voor ons erg lastig om verder gezamenlijke afspraken te maken. Het Varken van Morgen komt er wel; dat is met iedereen al afgesproken. Maar bepaalde zaken, bijvoorbeeld op het gebied van milieueisen, zouden nog verder worden ingevuld, en dat ligt nu dus stil.”

„In de keten hebben we alles nu even 'on hold' gezet. Wij kunnen niet verder. Het is nu aan de politiek, aan de overheid, om stappen te zetten. Zij moeten ons de ruimte geven die we nodig hebben om samen die producten verder te ontwikkelen. Staatssecretaris Dijksma heeft altijd gezegd dat de bedrijven het voortouw moeten nemen om ons voedsel te verduurzamen, dat de politiek niet moet beslissen hoe wij dat moeten invullen. En wij willen dat ook zelf doen, maar daar moeten

Wat betekent dit allemaal voor de varkenshouders?

„Varkenshouders spelen een belangrijke rol bij de verschillende verduurzamingsconcepten. Bij de primaire sector begint het allemaal; die produceert het vlees dat uiteindelijk bij de consumenten terecht komt. Kleinere nicheproducten kunnen gewoon verder de markt op worden gebracht, maar om echt de massa te bereiken en daar stappen te zetten voor verdere verduurzaming zijn ketenbrede concepten noodzakelijk. Als dat niet meer mag dan is het alternatief al snel wetgeving. Een ontwikkeling die al helemaal niet wenselijk is voor varkenshouders lijkt mij.” ■

Reageren?
w.vangruisen@pigbusiness.nl